

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Historia Natural

2.ª ÈPOCA

BARCELONA, FEBRER 1916

ANY XIII — NÚM. 2

SECCIÓ OFICIAL

SESSIO ORDINARIA DE 6 DE FEBRER DE 1916

Presidencia del Rvnt. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.

President

A les onze del matí i amb l'assistència dels socis Srs. P. Barnola, Codina, Folch (Manuel), Calzado, Casanova, Ferrer i Vert, Ferrer i Dalmau (Miquel), Gallart, Maluquer (Salvador, Josep i Joaquim), Riera, Sagarra (Ignasi) i Zariquiey, comensà la sessió.

Votació de socis.—Per unanimitat són admesos com a socis numeraris els Srs. D. Antòn Bolós, D. Francesc M.ª de Alós, D. Guillem Rosset i D. Ignasi Maluquer, tots ells proposats en la sessió de Gener.

Comunicació.—El Sr. President comunica als presents la mort de nostre Bibliotecari, D. Llorens Tomàs, (A. C. S.), qui havia estat President de l'INSTITUCIÓ en la època en que aquesta atravessà una profunda crisi, havent lograt per son talent, energia i constància, conjurar amb el més gran acert totes les contrarietats. S'acorda per unanimitat que consti en acta el sentiment de l'Institució per tan gran pèrdua i redactar una nota necrològica per a el BUTLLETÍ del mes corrent.

Excursió colectiva.—El Sr. President proposa fer una segona excursió colectiva el prop-vinent diumenge, dia 13 del corrent, a Garraf i Castelldefels, continuant aixís l'exploració d'aquella zona.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

El P. Barnola dóna compte de les següents:

I. Sobre la darrera excursió colectiva.—Cal dir quatre mots sobre l'excursió colectiva feta el 16 del prop passat Gener a Valldaroca amb la satisfacció, bon humor i profit que poden recordar els 12 socis que hi prengueren part, acompanyats de cinc excursionistes més. Cadascú es dedicà a recollir segons ses particulars aficions; devent fer esment d'haver trovat en flor la *Lavandula latifolia*, Vill., *Coronilla minima*, L. v. *australis*, Gr. Godr., *Odontites lutea* (L.) Rchb. (un exemplar molt jove i amb quelques variants del tipu: bràctees més llargues que les flors, divisions del càlzer més fondes,...) eixida sens dubte de les llevors de peus veïns ja morts, degut a les excepcionals condicions del hivern d'enguany, i el *Chaenorrhinum origanifolium*, (L.) W. et Lge., no citada aquesta especie segurament en latitud tan baixa: fou recollida per en Ll. Tomàs al cim del puig de la Trinitat (189 m.). Dels barrancs que hi ha darrera de les pedreres, portàrem les falgueres *Polypodium vulgare*, L. *Ceterach officinarum*, Willd. *Asplenium adiantum nigrum*, L. i *trichomanes* L., amb curioses *molses*, qual determinació deixem per més endavant.

A les pedreres recollirem variats exemplars de les margues que s'aprofiten per a la obtenció dels ciments «Fradera, Butsems i C.» en els forns i fàbrica veïna, dels que donem dos exemplars de diferenta mena amb boniques druses de carbonat càlcic cristal·litzat en fins escalenoedres.

II. Sobre lepidòpters.—Dintre d'una de les excavacions mineres de Sant Pere Màrtiri, a uns 100 m. de la entrada, trovà, al 25 del mateix mes, un *Sphinterops spectrum*, que enlluernada per la claror de la llinterna elèctrica que dúiem, es deixà agafar bó i sense aletejar. Presenta els dibuixos de les ales superiors un xic descolorits.

III. Sobre bolets.—Damunt i entremig de les escates d'una pinya de *Cedrus Libani*, L., vareig trovar com se pot veure per l'exemplar que presento, alguns *Marasmius ceratopus*, Pers.

Coleòpters de Catalunya.—El Sr. Zariquiey llegeix una nota amb la llista d'alguns coleòpters cassats l'estiu prop-passat, principalment al Montseny i al mateix temps mostra els exemplars als socis presents.

El *Carabus Catenulatus Cunii* Lap.—El Sr. Codina presenta el tipus del *Carabus catenulatus Cunii* Lap. (L'Ech. 1903, p. 94) enviat pel Sr. de Lapouge i manifesta que sempre havia tingut per dubtosa la localitat Puigcerdà (Les Guinguetes) com patria de dita forma, que no ha sigut retrobada allí i que per comparació amb un exemplar idèntic de la col. Müller procedent de Rosas (ech. Cuni) i d'un altra procedent de Cadaqués de la col. Zariquiey, pot ara assegurar que la forma *Cunii* o forma del *catenulatus* evolucionat amb la presència de rudiments de quaternaries ben caracteritzades sub-eguals als demés intervals, és un *catenulatus Mesocarabus* i no un *latus*

Hadrocarabus que és veí del *inflatus-trabuccarius* al Nort (Port Vendres, Collioure, dessobre del coll de Perthus) i del *Xaxarsi*, Lap., n. v., de Centellas, Montseny, i que la seva patria és verossimilment la part septentrional de la costa brava gironina i que no creu que *Cunii* siga una forma de continuïtat del *catenulatus* al *latus* sinó més bé una forma de convergència, ja que's troba al Sud, veïna amb la forma *aragonicus* Gangl. (*latus*) dels voltants de Barcelona (Tibidabo, Sant Medí, Montgat), de la província de Tarragona (Marsà), que també té els elitres amb quaternaries subiguals als altres intervals, però que és tot un altra cosa. També presenta dit soci dos *C. catenulatus (inflatus) trabuccarius*, Fairm. enviats pel mateix Sr. de Lapouge, de procedència probable de Collioure, que és una forma indubtablement veïna del *Cunii*.

Exploració lepidopterològica.—D. Ignasi de Sagarra llegeix un interessant treball del Dr. Weiss, qui assistí fa un quant temps a les sessions de l'INSTITUCIÓ. Aquest senyor, no poguent tornar a son país per causa de la guerra, s'havia dedicat particularment a la recolecció de Lepidòpters. És notable el treball pels detalls especials que dóna referents als mètodes de caça i molt més encara pel gran nombre de espècies noves a Catalunya que cita. S'acorda publicar-lo agraint al Dr. Weiss sa deferència amb l'Institució, puix que té manifestat que vol que les primícies dels seus nombrosos treballs d'aquí, siguin per l'Institució, ja que té el propòsit de publicar-los més extensament quan torni a Alemanya.

Formes notables de moluscs terrestres de Catalunya.—D. Josep Maluquer llegeix el treball que ha presentat el consoci Sr. Bofill i Poch, per a el pròxim volum de Memòries, el qual anirà acompanyat d'uns fidels gravats deguts al nostre Conservador del Museu. Se tracta de la representació d'una serie d'espècies noves per a la ciència.

Sobre geologia.—El P. Barnola llegeix un treball del soci Sr. Rosals, quin títol és «El túnel de Vallvidrera» en que cita les roques recullides pels voltants del mateix; fa consideracions referents a la superposició de les capes geològiques en la montanya del Tibidabo.

Ortòpter nou per a la ciència, trovat a Catalunya.—D. Josep Maluquer fa constar que en el Butlletí N.º 17-1915 de la societat Entomològica de Fransa, pàg. 276, hi ha la descripció d'un ortòpter nou per a la ciència, trovat a Forat Negre, província de Lléida; és cavernícola i son nom *Dolichopoda Bolivari*, n. sp.

Treball pòstum del Sr. Tomàs.—El Secretari llegeix una nota bibliogràfica del llibret «¡Recojed Minerales!» deguda a nostre malaguanyat bibliotecari Sr. Tomàs, qu'estava escrita poc avans de la seva mort. S'acorda publicar-la en el BUTLLETÍ d'aquet mes.

Donatius per al Museu.—El Conservador del Museu dóna compte de haver rebut per al Museu lo següent.

De D. Lluís Soler i Pujol: Un magnífic Picot (*P. viridis sharpei* Saund) típic per la seva especial coloració de les ales; de D. Joaquim Maluquer:

Una col·lecció de Reptils i Amfibis, exemplars de que's parla en la Nota Herpetològica, publicada en el BUTLLETÍ de Gener; del R. P. Barnola, S. J.: Dos exemplars de margues de diferenta mena; de D. Joaquim Folch: Un bidó de líquit conservador per a les atencions del Museu.

S'acorda comunicar a tots les gracies i no havent-hi altra cosa de que tractar el Sr. President aixeca la sessió a la una de la tarda.

En Llorenç Tomàs

(A. C. S.)

Quan menys era d'esperar, una desgràcia immensa ha planat damunt l'INSTITUCIÓ amb la sobtada mort del distingit company, l'advocat mineralogista que amb tant d'interès i perseverància col·laborava en les nostres tasques institucionals.

D'ençà que l'inoblidable Mossèn Font i Sagué, arrebatat també prematurament a les esperances de la Patria i al afecte dels seus amics, el presentà a l'INSTITUCIÓ, se distingí per sa assiduitat al treball en el BUTLLETÍ i en les sessions, demostrant a tothora un amor per l'INSTITUCIÓ que no posposà jamai a sos particulars interessos, ans al contrari, varies vegades els sacrificà de bon grat en ares de la dignitat i de l'existència de la nostra corporació.

Tots recordem aquella època difícil de la nostra existència corporativa en que una dolorosa *amputació* es portà a terme. Cridat en